

Virové hepatitidy na začátku 21. století

– význam jaterní biopsie v kontextu rozvoje neinvazivních diagnostických metod a ve vztahu k moderní léčbě chronických virových hepatitid

Hobstová J.^{1,3}, Vitouš A.^{2,3}

¹ Infekční oddělení, Fakultní nemocnice v Motole, Praha

² Infekční oddělení, Krajská nemocnice Liberec

³ III. klinika infekčních a tropických nemocí, Univerzita Karlova v Praze,
1. lékařská fakulta a Fakultní nemocnice na Bulovce, Praha

SOUHRN

Za posledních 15 let změnil rychlý pokrok ve vývoji virostatik chronické virové hepatitidy z kauzálně neléčitelných onemocnění na nemoci, které lze u celé řady pacientů léčit a vyléčit. Léčba je však dlouhodobá a velmi nákladná. I proto je důležitá správná diagnóza s přesnou stratifikací onemocnění (z pohledu sérologického, ohledně aktivity zánětu i pokročilosti přestavby jaterního parenchymu) pro určení vhodného léčebného schématu.

V textu je podán přehled histopatologických klasifikací chronických hepatitid z klinického pohledu, diskutováno je postavení a přínos jaterní biopsie v době rozvoje neinvazivních metod pro stanovení stupně přestavby jaterního parenchymu (především elastografie). V závěru jsou shrnuty principy moderní léčby nejčastějších chronických virových hepatitid (B, C) se zdůrazněním situací, kde může histopatologické vyšetření jaterní tkáně sehrát roli v indikaci nebo ovlivnění léčebného schématu.

Klíčová slova: virová hepatitida – léčba chronických hepatitid – fibróza – biopsie jater – elastografie

Viral hepatitis at the beginning of the 21st century – value of liver biopsy in the context of development of new non-invasive diagnostic methods and in relation to the modern therapy of chronic viral hepatitis

SUMMARY

The rapid progress in the development of virostatic agents over the past 15 years has changed chronic viral hepatitis from causally incurable diseases to diseases that may be treated or even cured. But, the treatment is a long-term process and it remains very expensive. Therefore, it is important to establish the correct diagnosis with the exact stratification of the disease (in terms of serological findings, regarding the activity of the inflammation and alterations of liver parenchyma) to determine the appropriate treatment schedule.

The text includes an overview of histopathological classifications of chronic hepatitis from the clinical perspective; we discuss the contribution of liver biopsy in the era of the development of non-invasive diagnostic methods for determining the degree of alteration of liver parenchyma (elastography in particular). Furthermore, the principles of modern therapy of the most common chronic viral hepatitis (i.e. B and C) are summarized with emphasis on situations where the histopathological examination of liver tissue plays a role in the indication or affects the treatment schedule.

Keywords: viral hepatitis – diagnostics – treatment of chronic hepatitis – fibrosis – liver biopsy – elastography

eSupplementum
k tomuto článku na

www.CSpatologie.cz

Cesk Patol 2011; 47(2): 44–49

Posledních padesát let se bez nadsázky dá nazvat zlatou érou hepatologie. Na její scéně se odehrálo mnoho převratných objevů, od postupného objevení původců hepatitid, způsobu přenosu, vývoje účinných vakcín proti hepatitidě A a B až po současné možnosti antivirové léčby chronických forem hepatitid a jejich komplikací. V posledních několika letech byly vyvinuty zobrazovací metody, které jsou schopny detekovat stupeň fibrózy jater, a tím zejména u chronických hepatitid poněkud snížily význam jaterních biop-

sií a přímého mikroskopického vyšetření jaterní tkáně, i když o aktivitě zánětu tyto metody nevyovídají nic, a v diferenciální diagnostice jaterních onemocnění se bez biopsie stále neobejdeme.

Následující text bude věnován současným možnostem diagnostické stratifikace pacientů s chronickými virovými hepatitidami s návazností na moderní antivirovou léčbu.

HISTOLOGICKÉ KLASIFIKACE CHRONICKÝCH HEPATITID POHLEDEM KLINIKA

Objevení virů hepatitid a poznávání jejich patogenese vyvolává již desítky let touhu po adekvátní histologické klasifikaci. První mezinárodní klasifikace byla publikována v roce 1968 a přinášela rozdělení chronických hepatitid na chronickou perzistující a chronickou aktivní (agresivní) hepatitidu na podkladě histologických ná-

✉ Adresa pro korespondenci:

prim. MUDr. Jiřina Hobstová, CSc.
Infekční oddělení, Fakultní nemocnice v Motole,
V Úvalu 84, 150 06 Praha 5 Motol
Tel. +420 224 436 901
e-mail: jirina.hobstova@lfmotol.cuni.cz